

Radca prawny Będzin

Podobszar to stara kolonia kopalni Ksawery-Koszelew, zbudowana w latach 80 - tych XIX wieku i pierwotnie składająca się z 18 domów dla rodzin górniczych oraz jednego domu kopalnianego. Obecnie po jednej stronie ulicy Koszelew zachowały się wszystkie domy (9, w tym dwa większe), po drugiej jest ich tylko 5. Wszystkie są w niemal identycznym, bardzo złym stanie. Niskie, jednopiętrowe z dwiema kłatkami, ustawione są boczną wąską ścianą do ulicy. Same budynki odrapane, z zamurowanymi gdzieś otworami np. po dawnym sklepie, wejścia na klatki schodowe, stolarka drzwiowa i okienna w większości do wymiany. Pomiedzy budynkami zaniedbana zieleń i składowiska śmieci. W świetle nowo wybudowanego osiedla domków jednorodzinnych Podskarpie (200 domów i bliźniaków na obszarze 12 ha) kolonia robotnicza stanowi znaczący kontrast i zagrożenie przed „epidemią” biedy i związanych z nim złych postaw społecznych.

Radca prawny Czeladź

Od północy rewitalizowany kwartał ogranicza ul. Stalickiego. Wzdłuż tej ulicy znajdują się placówki oświatowe oraz budynki mieszkalne po byłej KWK Zawadzki i zarządzane przez MZBM. Te ostatnie powoli, acz systematycznie, poddawane są termomodernizacji, tynkowane/malowane w jasne, pastelowe barwy. Dostyc znaczna różnica terenu pomiędzy ul. Stalickiego oraz Żwirki i Wigury powoduje, że komunikację pomiędzy nimi zapewniają liczne schody. Niestety nie są one przystosowane dla osób niepełnosprawnych, osób starszych czy dla wózków dziecięcych. Dodatkowo wejścia do budynku przy Stalickiego 2A zmuszają do pokonania kilkunastu stopni bowiem brak jest pochylni, Podejmując się zadań rewitalizacyjnych należałoby zwrócić uwagę na aspekt przebywania wśród nas osób wymagających likwidacji barier komunikacyjnych. Osobnym zagadnieniem jest ulica Siemońska ważna arteria komunikacyjna miasta. Na odcinku przebiegającym przez obszar rewitalizacji mamy duży budynek pod numerem 4. Znajduje tu swoje siedziby wiele instytucji, z których niewątpliwie najważniejsza z punktu widzenia rewitalizacji jest Spółdzielnia Mieszkaniowa Paryż Sp. z o.o. Sam obiekt wymaga dużych nakładów na remont co nie stanowi dobrej reklamy dla instytucji oraz procesu rewitalizacji, zwłaszcza że na sąsiedniej działce znajduje się gruzowisko, nielegalny śmietnik od ulicy „odgradzają” dzikie chaszczce.

Radca prawny Sosnowiec

Lepiej, ale nie do końca dobrze ma się sytuacja z drugą Spółdzielnią Mieszkaniową Górnik zlokalizowaną przy ul. Siemońskiej, której siedziba przeczy idei rewitalizacji. Elementem miejskiego krajobrazu, który w sposób bezwzględny charakteryzuje mieszkańców dzielnicy i jednocześnie unaocznia potrzeby w zakresie rewitalizacji społecznej jest poziom wandalizmu doskonale widoczny w zniszczonych wiatkach przystankowych, rozbitych szybach w drzwiach, zniszczonych ławkach, przewróconych koszach na śmieci. W odniesieniu do problemów społecznych podobszar charakteryzuje się wysokim bezrobociem czego konsekwencją w dużym stopniu jest też zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego. Istotnym problemem jest też zjawisko przemocy domowej (wysoka liczba interwencji domowych) charakterystyczne dla ulic: Koszelew, Siemońska, Żwirki i Wigury.

Radca prawny Wojkowice

Problemy gospodarcze występują na podobszarze „Ksawera” z większą intensywnością, niż w podobszarach „Śródmieście” i „Warpie”. Blisko 12% podmiotów gospodarczych miało w analizowanym okresie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości. Problemy związane ze stanem środowiska oraz problemy techniczne nie występują w podobszarze w dużym nasileniu. Istotna jest natomiast koncentracja problemów przestrzenno-funkcjonalnych. Podobszar „Ksawera” zamieszkuje go 3 130 osób.

Radca prawny Siewierz

Podobszar jest częścią dzielnicy Grodziec, położonej w północno-zachodniej części Będzina. Powierzchnia podobszaru wynosi 1,48 km²., Grodziec stanowił w przeszłości obszar przemysłowy, w którym funkcjonowały duże zakłady:

1. Cementownia "Grodziec" – najstarsza w Polsce, czynna 1857-1979, Zamknięcie zakładu wiązało się z prowadzeniem w tym rejonie działalności przez Kopalnię „Grodziec”. Przez długi czas pod Cementownią utrzymywano filar oporowy w zalegającym pod tym obiektem pokładzie węgla. Na skutek wyeksploatowania go przez kopalnię, nastąpiły nieodwracalne szkody w obiekcie Cementowni i 31 lipca 1979 roku wstrzymana została działalność produkcyjna zakładu. Po zakończeniu produkcji w zakładzie podejmowano próby uruchomienia alternatywnych działalności. W 1992 roku właścicielem obiektu stało się miasto Będzin, które podejmowało kilkakrotne próby zagospodarowania obiektu. Istotną przeszkodą w ich realizacji była wartość

koniecznych na ten cel środków finansowych. Ze względu na pogarszający się stan obiektu coraz bardziej realna staje się konieczność jego stopniowej rozbiórki.

Radca prawny Dąbrowa Górnicza

.Kopalnia Węgla Kamiennego "Grodziec" – czynna 99 lat (1899-1998). Kopalnia została zbudowana na nadaniach górniczych Stanisława Ciecchanowskiego. Obszar górniczy kopalni podzielony jest na cztery bloki tektoniczne: A, B, C i D, przebiegające uskokiemi będzińsko-wojkowickim i grodzieckim. W kopalni wybierano pokłady grupy 500 i 600, potem 800 i 816 – węgiel energetyczny typ 31,2. W historii kopalni było siedem szybów głębinowych. Ostatecznie kopalnia przestała wydobywać węgiel w roku 1998, natomiast trzy lata później została oficjalnie zamknięta. Obecnie obiekty kopalni są niszczone i coraz bardziej zdewastowane. Jednym z obiektów należących do Kopalni Grodziec jest wieża ciśnień wykonana ze stalowych nitowanych płyt. Jest to jeden z nielicznych obiektów techniki przemysłowej tego typu. Jego unikatowość polega na nitowym łączeniu stalowych płyt. Obiekt wymaga prac zabezpieczających. Teren wokół obiektu jest zaniedbany, a istniejący drzewostan stopniowo uszkadza obiekt.

Radca prawny Siemianowice Śląskie

Podobszar Grodziec charakteryzuje się szeregiem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Należy do nich między innymi wyższy w porównaniu do średniej wskaźnik obciążenia demograficznego. Duży udział w społeczności podobszaru zajmują osoby w wieku poprodukcyjnym. W zlikwidowanej KWK „Grodziec” zatrudnionych było 1 700 pracowników. Zamknięcie kopalni spowodowało trudną sytuację gospodarczą i wysokie bezrobocie w dzielnicy. Część osób w wieku produkcyjnym wyjechała w poszukiwaniu pracy, przyczyniając się do niekorzystnej struktury demograficznej w tej części Będzina. Należy wspomnieć, iż również dzięki cementowni „Grodziec” mieszkańcy miasta mieli źródło utrzymania. Upadek zakładu pozbawił społeczność lokalną możliwości zaspokojenia swoich potrzeb w zakresie zatrudnienia i poziomu życia. warunków mieszkaniowych, dostępu do usług oświatowych, służby zdrowia, kulturalnych. Nawet w obszarach, gdzie stan upośledzenia w skutek ograniczenia możliwości realizacji potrzeb życiowych nie jest tak drastyczny, mamy do czynienia z relatywną deprawacją, czyli poczuciem rozdźwięku między stanem faktycznym, a pożądanym poziomem życia. Jest to podobszar, w którym występuje wielokrotna deprawacja, czyli stan, w którym bezrobocie prowadzi do ubóstwa, które z kolei przenosi się na złe warunki mieszkaniowe, degradację substancji mieszkaniowej, a co za tym idzie spadek jej wartości i niskie czynsze, to w dalszej kolejności powoduje napływ na te obszary ludności ubogiej w tym rodzin nieprzystosowanych społecznie. W końcowym efekcie następuje wandalizm, wzrost przestępczości, brak aspiracji i wzorców dla młodego pokolenia, rodzi się kultura biedy. Istotnym problemem jest również skala zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu.

Prawnik Będzin

Odsetek interwencji podejmowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także skierowań na przymusowe leczenie jest w dzielnicy Grodziec dwukrotnie wyższy od średniej. Wysoki jest również wskaźnik interwencji domowych policji. Dzielnica charakteryzuje się również niskim wskaźnikiem aktywności gospodarczej, koncentracją problemów środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalnych.

Prawnik Czeladź

Tereny zdegradowane związane z działalnością górniczą, czy przemysłową w sposób negatywny wpływają na stan ładu przestrzennego. W obrębie podobszaru Grodziec, zachowania i wykorzystania pod nowe funkcje wymaga dziedzictwo przemysłowe, na które składają się tereny i obiekty poprzemysłowe. Interwencji wymaga również osiedle robotnicze przy ul. Konopnickiej w Grodźcu, które stanowi ciekawy przykład zagłębiowskiego osiedla robotniczego. Osiedle z czerwonej cegły powstało w okresie zaborów dla pracowników Grodzieckiego Towarzystwa Kopalń Węgla i Zakładów Przemysłowych założonego w 1899 roku. Budynki charakteryzują się zróżnicowaną architekturą oraz położeniem w pobliżu dawnego zakładu pracy. Przestrzeń osiedlowa wypełniona jest tzw. „blaszakami”, brak jest przestrzeni zielonej czy rekreacyjnej, co stanowi o niskiej jakości zamieszkania w tym miejscu.

Prawnik Sosnowiec

Zabudowa kolonii robotniczej i towarzyszącej jej kolonii urzędniczej stanowi do dziś charakterystyczny element krajobrazu osadniczego Grodźca. (ul. Barlickiego, Wojska Polskiego).

str. 94

Program Rewitalizacji dla Miasta Będzina

W podobszarze „Grodziec” największą wartość estetyczno-krajobrazową oraz historyczną posiadają parki wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w tym m.in. Park przy Pałacu Ciecchanowskich. Pałac jest obiektem późnoklasycystycznym zbudowanym w latach 1835-1836 przez Franciszka Marię

Lanciego. Stan budynku jest bardzo niepokojący, wymaga podjęcia pilnych prac remontowych, modernizacyjnych i konserwatorskich. Szczególnie cenne jest założenie dendrologiczne parku

Prawnik Wojkowie

Wiele drzew osiągnęło imponujące wymiary i są chronione w formie pomników przyrody (w sumie 35 drzew). W części północnej znajduje się chroniona aleja, złożona z 48 kasztanowców zwyczajnych. Runo lasu jest bardzo obfite i charakterystyczne dla grądu subkontynentalnego. Stan drzewostanu wymaga zabiegów pielęgnacyjnych. Szczególnym pięknem w podobszarze „Grodziec” odznacza się Góra Św. Doroty z zabytkowym kościołkiem, z której roztacza się niezwykła panorama całego Zagłębia z Będzinem, Sosnowcem, Jaworzmem i Dąbrową Górniczą. Przy dobrej widoczności na horyzoncie rysują się masywy górskie Beskidu Małego z Babią Górą za nim, Beskidu Śląskiego oraz znajdującego się na terenie Czech Beskidu Śląsko-Morawskiego.

Prawnik Siewierz

Góra Św. Doroty prócz swego wybitnego waloru krajobrazowego posiada ona również charakter religijny i stanowi jeden z głównych symboli Zagłębia Dąbrowskiego. Poczynione na tym obszarze nasadzenia przyczyniły się do niemal całkowitego zasłonięcia zabytkowego kościołka, który w przeszłości dominował w krajobrazie Góry św. Doroty oraz był licznie odwiedzany przez turystów i pielgrzymów. Stan obecny wymaga uporządkowania terenu (wycinki, prac pielęgnacyjnych, zagospodarowania turystycznego).

Prawnik Dąbrowa Górnicza

Powierzchnia podobszaru stanowiącego część dzielnicy „Łagisza” i wynosi 0,52 km². Zabudowę dzielnicy zlokalizowanej w północno-wschodniej części Będzina stanowią przede wszystkim domy jednorodzinne. Jest to dzielnica o wyraźnie przemysłowym charakterze. Największy zakład stanowi Elektrownia Łagisza, której moc zainstalowana 840 MW.

Prawnik Siemianowice Śląskie

Czynnikiem dysharmonizującym w krajobrazie jest gęsta sieć linii energetycznych najwyższych oraz wysokich napięć, co uwarunkowane jest istnieniem na terenie miasta tego typu obiektu. Podobszar „Łagisza” cechuje się kumulacją niemal wszystkich badanych negatywnych zjawisk społecznych, między innymi: niekorzystna struktura demograficzna, wysoki poziom bezrobocia, wysoki wskaźnik ubóstwa i wykluczenia społecznego. Najwięcej osób korzystających ze świadczeń społecznych z uwagi głównie na ubóstwo zamieszkuje ulice Energetyczną i Dąbrowską. Dzielnica cechuje się bardzo niskim wskaźnikiem aktywności gospodarczej mieszkańców.

Rozwód Będzin

Mocne strony □ Potencjał płynący z historycznie ukształtowanego centrum miasta (tożsamość historyczna i tradycje kulturowe). □ Poddawane sukcesywnej rewitalizacji Wzgórze Zamkowe i inne zabytki miasta. □ Zlokalizowanie w tej części miasta licznych obiektów użyteczności publicznej mogących stanowić bazę dla ożywienia społecznego (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Kultury, Muzeum Zagłębia, Teatr Dzieci Zagłębia, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji). □ Duży potencjał przyrodniczo-rekreacyjny w tym dolina rzeki Czarnej Przemszy. □ Działalność Uniwersytetu III wieku. □ Atrakcyjna infrastruktura sportowo-rekreacyjna (Park Wodny Warpie).

Rozwód Czeladź

Słabe strony □ Niska zamożność mieszkańców i wysoka koncentracja problemów społecznych skutkująca niepochlebną opinią podobszaru jako miejsca do zamieszkania. □ Duża koncentracja niedoinwestowanych komunalnych budynków mieszkalnych zasiedlonych przez mniej zamożną część społeczności. □ Wysoki, a miejscami nawet skrajnie wysoki, poziom dekapitalizacji tkanki mieszkaniowej. □ Niefunkcjonalna i nieestetyczna przestrzeń publiczna. □ Niski poziom edukacji i poczucie braku perspektyw wśród młodszej części lokalnej społeczności. □ Niewykorzystany potencjał miasta historycznego ze szczególnym uwzględnieniem okolic Wzgórza Zamkowego i Pałacu Mieroszowskich oraz terenów i obiektów związanych z dawną społecznością Żydowską w mieście. □ Słabo rozwinięta sfera usług na rzecz lokalnej ludności mimo centralnego położenia. □ Niewykorzystany potencjał terenów zielonych i obszarów rekreacyjnych. □ Powszechne poczucie braku bezpieczeństwa wśród mieszkańców. □ Zanieczyszczenie środowiska wynikające z niskiej emisji. □ Niezadawalający stan dróg publicznych. □ Koncentracja problemów gospodarczych (duży odsetek podmiotów posiadających zaległości w podatku od nieruchomości). □ niewystarczająca liczba miejsc parkingowych.

Rozwód Sosnowiec

Szanse □ Rozwój gospodarczy w oparciu o potencjał turystyczny staromiejskiej części Będzina. □ Realizacja programów rozwojowych miasta wynikających z dokumentów strategicznych takich jak Strategia Rozwoju Miasta i Program Rewitalizacji, Gminny Program Opieki nad Zabytkami, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych. □ Rozwój nowych technologii w komunikacji władzy samorządowej ze społecznością lokalną w celu szerszego włączenia interesariuszy w rozwój lokalny. □ Rosnąca popularność różnego rodzaju ruchów miejskich i nieformalnych grup aktywności społecznej. □ Możliwość współfinansowania planowanych działań środkami zewnętrznymi w tym pomocą bezzwrotną w ramach funduszy UE i budżetu krajowego. □ Tworzenie przestrzeni i miejsc integracji mieszkańców celem wzmocnienia więzi społecznych.

Rozwód Wojkowiec

Zagrożenie □ Ograniczone możliwości prawne wywierania wpływu na działania podmiotów i właścicieli nieruchomości funkcjonujących na terenie. □ Większa atrakcyjność innych dzielnic miasta i terenów podmiejskich jako obszarów do zamieszkania. □ Utrzymujący się mało efektywny system pomocy społecznej sprzyjający bierności zawodowej i „dziedziczenia” bezradności życiowej. □ Pogłębiający się zły stan techniczny budynków mieszkalnych w szczególności pustostanów i obiektów niezagospodarowanych. □ Wyludnianie się centralnych dzielnic miasta i w ślad za tym „wyprowadzanie” oferty handlowo-usługowej. □ Niski poziom utożsamiania się społeczności lokalnej z miejscem zamieszkania i jej małe zaangażowanie w sprawy najbliższego otoczenia. □ Nowe zadania dla samorządów. □ Ograniczone środki finansowe w ramach funduszy unijnych.

Rozwód Siewierz

Mocne strony □ Potencjał do rozwoju terenów rekreacyjnych w oparciu o Wzgórze Doroty. □ Istniejąca infrastruktura Ośrodka Kultury. □ Walory krajobrazowe i atrakcyjne punkty widokowe.

Rozwód Dąbrowa Górnicza

Słabe strony □ Niekorzystna struktura demograficzna dużo osób starszych w społeczności. □ Niska aktywność gospodarcza. □ Niezagospodarowane tereny i obiekty przemysłowe. □ Chaos przestrzenny. □ Zły stan techniczny i niska efektywność energetyczna niektórych wielorodzinnych budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej. □ Niższy wskaźnik podmiotów gospodarczych. □ Zły stan infrastruktury komunikacyjnej – drogi, chodniki ciągi piesze. □ Brak miejsc spędzania czasu, brak infrastruktury sportowej i rekreacyjnej atrakcyjnej dla dzieci. □ Znaczna ilość osób nadużywających alkoholu i związane z tym problemy społeczne. □ Deficyty infrastrukturalne osiedli mieszkaniowych.

Rozwód Siemianowice Śląskie

Szanse □ Niezurbanizowane tereny dające możliwości kształtowania pożądanych kierunków i form rozwoju. □ Sąsiedztwo drogi krajowej 86 łączącej Katowice z trasą S.1. □ Rozwój nowych technologii w komunikacji władzy samorządowej ze społecznością lokalną w celu szerszego włączenia interesariuszy w rozwój lokalny. □ Rosnąca popularność różnego rodzaju ruchów miejskich i nieformalnych grup aktywności społecznej. □ Możliwość współfinansowania planowanych działań środkami zewnętrznymi w tym pomocą bezzwrotną w ramach funduszy UE i budżetu krajowego. □ Eliminacja funkcji konfliktowych pod względem funkcji i ładu przestrzennego.

Adwokat Będzin

Zagrożenia □ Stale pogarszający się stan obiektów przemysłowych, stwarzający zagrożenie dla otoczenia i wpływający negatywnie na estetykę przestrzeni publicznej. □ Wysokie nakłady niezbędne do zabezpieczenia i zagospodarowania terenów i obiektów przemysłowych. □ Ograniczone możliwości prawne wywierania wpływu na działania podmiotów i właścicieli nieruchomości funkcjonujących na terenie. □ Utrzymujący się mało efektywny system pomocy społecznej sprzyjający bierności zawodowej i „dziedziczenia” bezradności życiowej. □ Niski poziom utożsamiania się społeczności lokalnej z miejscem zamieszkania i jej małe zaangażowanie w sprawy najbliższego otoczenia.

Adwokat Czeladź

Mocne Strony □ Obecność dużego pracodawcy (Elektrownia). □ Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Łagisza”. □ Spokojna okolica położona nieco z boku od centrum miasta.

Adwokat Sosnowiec

Nadmierna koncentracja osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem korzystających między innymi z pomocy Schroniska dla Bezdomnych prowadzonego przez Caritas Diecezji Sosnowieckiej i złe postrzeganie przez lokalną społeczność tego sąsiedztwa (dyslokacja problemu). □ Utrzymujący się mało efektywny system pomocy społecznej sprzyjający bierności zawodowej i „dziedziczenia” bezradności życiowej. □ Niski poziom utożsamiania się społeczności lokalnej z miejscem zamieszkania i jej małe zaangażowanie w sprawy najbliższego otoczenia.

Adwokat Wojkowice

Poddane procesowi rewitalizacji najbardziej zdegradowane części Będzina zostały uzdrowione społecznie, przestrzennie i gospodarczo. Zamieszkujące na tym obszarze osoby znacząco zwiększyły swoją aktywność na polu zawodowym i społecznym, zmniejszyło się bezrobocie i zmalała sfera ubóstwa. Dzięki działaniom prospołecznym ograniczone zostały obszary koncentracji niekorzystnych zjawisk czy wręcz patologii społecznych.

Adwokat Siewierz

Dumą mieszkańców, nie tylko terenów rewitalizowanych, ale i całego miasta, budzą zarówno wyremontowane z dużą starannością obiekty kubaturowe, w tym obiekty historyczne, jak i funkcjonalne i nowoczesne tereny zielone. Estetyka przestrzeni staje się powoli wizytówką centrum Będzina. Wyraźnie widać, że do centrum miasta wracają ludzie, a wraz z nimi życie gospodarcze, kulturalne i społeczne. Rośnie ilość lokali gastronomicznych i punktów świadczących usługi na rzecz lokalnej ludności. Mieszkańcy z satysfakcją wskazują również na poprzemysłowe obiekty, które po wielu latach zaniedbań i dewastacji ponownie zostały włączone w tkankę miasta i zaczynają pulsować jego życiem.

Adwokat Dąbrowa Górnicza

Mieszkańcy w większym stopniu niż miało to miejsce wcześniej interesują się sprawami swojej dzielnicy i całego miasta. Chętnie angażują się w coraz to nowe inicjatywy i przedsięwzięcia tu realizowane. Obok zmian spektakularnych cieszą ich także małe sukcesy i drobne usprawnienia. Mają poczucie, że również one wpływają na poprawę warunków ich życia i rozwoju i są przez nich doceniane.

Adwokat Siemianowice Śląskie